

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

KOMPETENS I SAMVERKAN

Ett projekt med stöd av Europeiska
Socialfonden

Hästnäringens Nationella Stiftelse

UPPDRAG TILL KAIROS FUTURE:

ATTRAKTIV HÄSTNÄRING 2030: OMVÄRLDS- OCH NÄRVÄRLDSANALYS

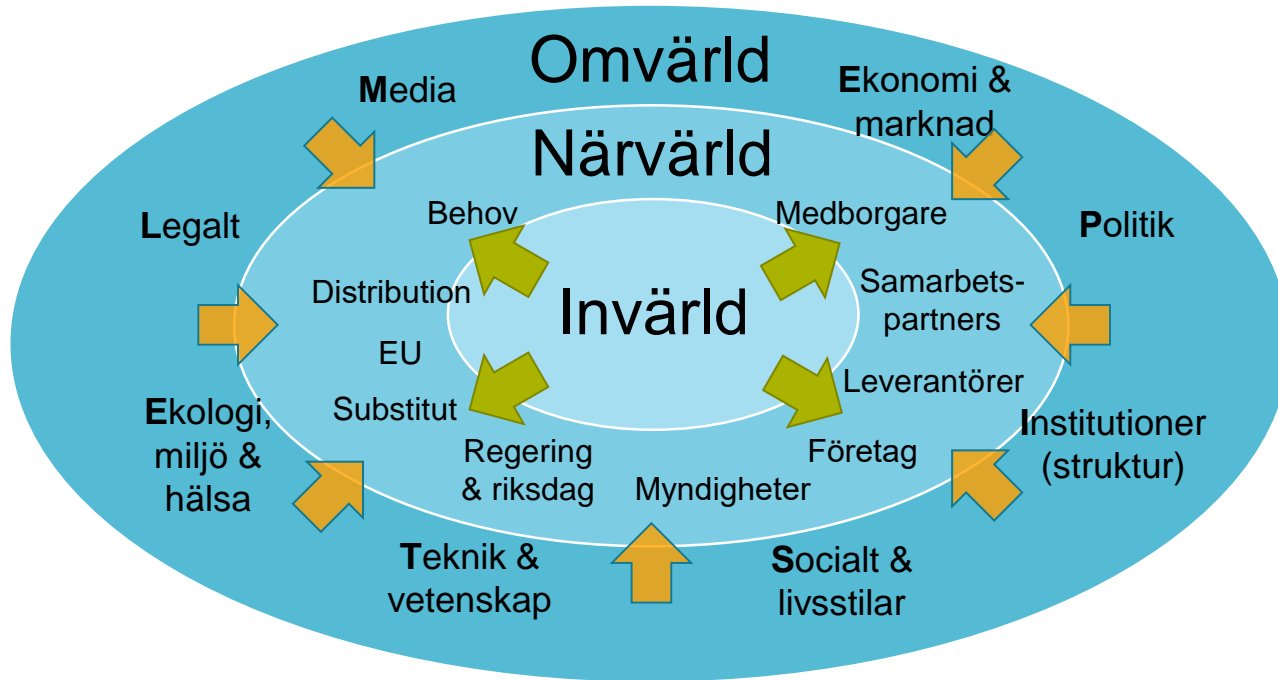
MED UTGÅNGSPUNKT I PERSPEKTIVEN ATTRAKTIONSKRAFT, UTBILDNING, FORTBILDNING, KOMPETENSFÖRSÖRJNING OCH ARBETSMILJÖ

FRÅGESTÄLLNING:

Vilka förändringar i omvärld och närvärld påverkar attraktionskraft, utbildning, fortbildning, kompetensförsörjning och arbetsmiljö för hästnäringen?

Ramverk för analysen

Invärld: samlade organisationer inom hästnäringen, trav och ridsport, inkl. HNS
Närvärld, Hästnäringen, den världen kan de samlade organisationerna påverka
Omvärld, den värld vi inte kan påverka men som påverkar oss

Utgångspunkt för analysen

MEGATRENDER

OMVÄRLDSTRENDER

NÄRVÄRLDSUTMANINGAR

En varmare värld
Klimatförändringar

**En mer uppkopplad och
självgående värld**
Digi, auto, AI

En globaliserad värld
*Ökade rörelser över
nationsgränser*

En tätare värld
Urbanisering

En silvrigare värld
Fler äldre

Ökat fokus på hållbarhet

Digital innovation och
app-plosion

Nya (platt)former för
värdeskapande

Kransbygden växer

Ökad psykisk ohälsa

Ökade krav på etisk
djurhållning

Nya former för
engagemang

Strategiska samarbeten och
samverkan ökar i betydelse

Ökade krav, från konsument,
medborgare och medarbetare

Everything as a service

Nya former för utbildning

**Drömjobbet är också
ett hästjobb**
*Yrkets attraktivitet
behöver stärkas i
grunden*

Ny generation på väg in
*Med nya värderingar och
nya krav*

**Behov av utvecklat
ledarskap**
*För att stärka
arbetsplatsernas
attraktivitet*

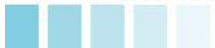
**Möjligheter i nya
utbildningsmodeller**
*Dra nytta av teknikens
möjligheter – på rätt sätt*

**Möjligheter i nya
affärsmodeller**
*Stora möjligheter med
nya angreppssätt*

Megatrender

Tunga globala trender som påverkar allt och alla och driver fram andra trender

5 megatrender eller “världar” påverkar hästnäringen på lång sikt

- **En varmare värld.** Världen blir allt varmare till följd av mänsklig påverkan. I ett längre historiskt perspektiv är den globala medeltemperaturen kraftigt avvikande. Utöver ökad genomsnittlig temperatur kommer extrema väderhändelser bli allt vanligare till följd av klimatförändringar.
- **En mer uppkopplad och självgående värld.** Den disruptiva teknikutvecklingen som bygger på att analogt blir digitalt, allt kopplas upp med allt och att algoritmerna blir smartare och smartare förändrar allt, på gott och ont. Världen utvecklas mot ett alltmer självgående nätverkssamhälle.
- **En globaliserad värld.** Flöden av människor, varor, tjänster, kapital och information över nationsgränser ökar över tid. Efter ett par decennier med kraftigt ökad globalisering finns signaler om en ”backlash”, med protektionistiska och nationalistiska strömningar på frammarsch, men den långsiktiga trenden är mot ökad globalisering.
- **En tätare värld.** Såväl globalt som i Sverige kommer andelen av befolkningen som bor i urbana områden att öka mot 2050, enligt FN:s prognoser. Medan de mest dramatiska förändringarna väntas ske i utvecklingsländer fortsätter urbaniseringen från relativt sett höga nivåer i Sverige.
- **En silvrigare värld.** Världens och Sveriges befolkning åldras. Mot 2030 ökar befolkningen i Sverige enligt SCB med 9%, medan andelen i åldersgruppen 80+ ökar med 54%. År 2050 kommer andelen 80+ i Sverige vara nästan dubbelt så hög som idag.

Källor: WMO, SMHI, Statista, Visual Capitalist, FN, SCB, Kairos Future

Omvärldstrender

11 trender med mer direkt påverkan på hästnäringen

1. Ökat fokus på hållbarhet

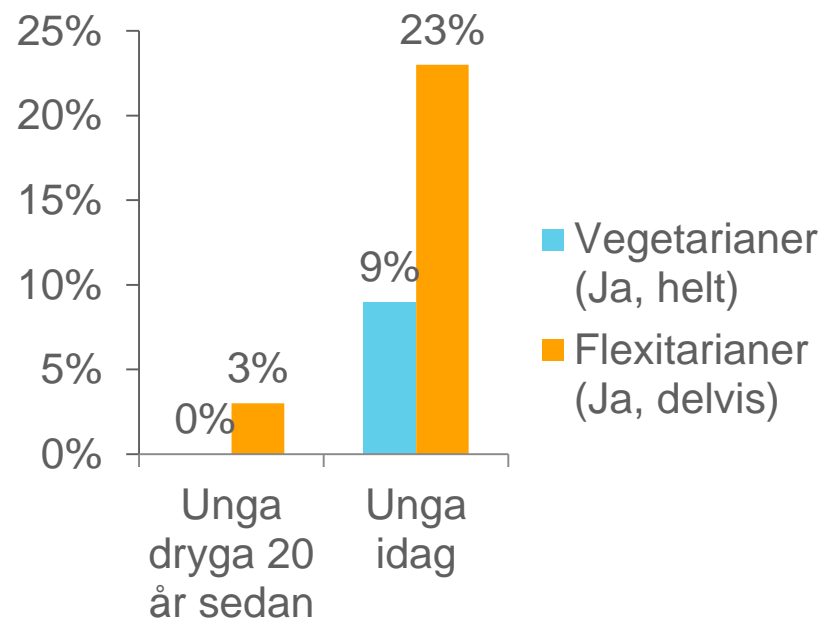
- Klimatförändringar och andra globala utmaningar med koppling till ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet blir allt högre prioriterade i de flesta organisationer.
- Agenda 2030 som ska avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa och lösa klimatkrisen tar sig in i allt fler strategiska dokument.
- *Hållbar konsumtion och produktion* är det viktigaste Agenda 2030-målet att arbeta med i Sverige, enligt svenskarna.
- Trenden påverkar hästnäringen i o m ökade krav på exempelvis transporter och arbetsförhållanden.

Källor: Agenda 2030-delegationen, globalamalen.se, Kairos Future

2. Ökade krav på etisk djurhållning

- Omsorg och omtanke om djur blir allt viktigare för svenskarna. En indikator på detta är andelen vegetarianer eller "flexitarianer" bland unga, som har ökat lavinartat.
- När vi tittar på motiven att äta vegetariskt är etiska motiv numera det vanligaste motivet, medan hälsoskäl var vanligare för 20 år sedan.
- Utvecklingen visar på en stor attityd- och beteendeförändring gällande synen på djur och konsumtion med koppling till djur.
- Trenden påverkar hästnäringen då gränsen för vad som anses vara god hästhållning kan förskjutas rejält framöver.

Källa: Kairos Future

3. Digital innovation och app-plosion som värde drivare

- De fyra högst värderade företagen i världen (Apple, Amazon, Alphabet och Microsoft) är alla digitala IT-jättar och driver världsekonomin. 2013 knuffade Apple ned Coca-Cola från tronen som världens värdefullaste varumärke.
- De globala tech-jättarna driver i sin tur fram en flora av mindre innovatörer, inte minst med fokus på skapandet av appar som förenklar och förädlar olika verksamheter.
- Trenden påverkar hästnäringen, som inte är branschen som digitaliserats först, men där det finns intressanta innovationer och appar i form av exempelvis *Ridesum*, *Equilab*, *Ztable* och *Bookahorse*.

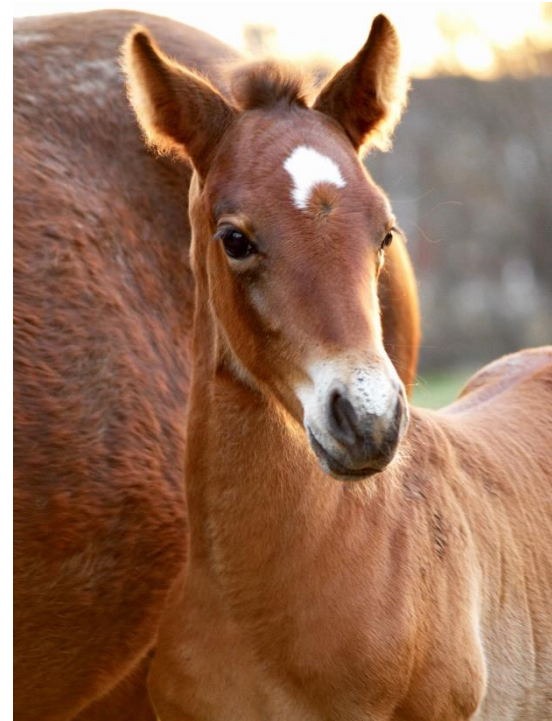

Källor: Investopedia,
Visual Capitalist, equipage.se

4. Nya former för engagemang

- Engagemanget för gemensamma frågor finns tveklöst i folkdjupet, bland såväl unga som äldre.
- Men engagemanget förändras och finns inte i samma utsträckning som tidigare i fasta traditionella organisationsformer utan är mer temporärt, nischat och flyktigt.
- Strukturerna går från organisationsmedlemskap till "svärmlogik", där människor i grupp snabbt och med stor styrka kan förflytta sig från ett område för engagemang till ett annat.
- Trenden påverkar hästnäringen i och med att verksamheterna i hög grad bygger på ideellt engagemang.

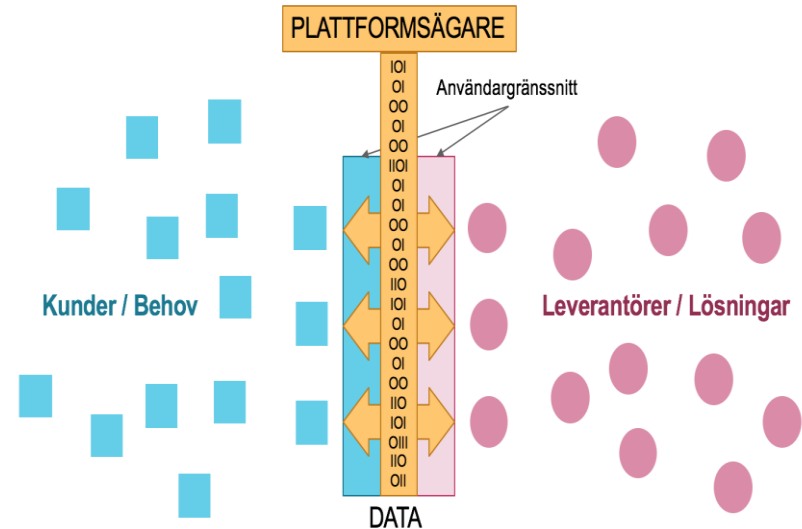

Källa: Kairos Future

5. Nya (platt)former för värdeskapande

- Företag som Blocket och Spotify har transformerat en mängd branscher genom sina digitala plattformar – virtuella miljöer där leverantörer och kunder kan mötas.
- Plattformar som AirBnb har möjliggjort att vilande resurser (t. ex en tom lägenhet) blir tillgängliga för andra, samtidigt som plattformsägaren får intäkter genom provision från leverantörerna.
- Digitala plattformar används också för att inhämta resurser från många olika håll.
- Trenden påverkar hästnäringen i och med möjligheter för samlande aktörer att använda fragmenterade resurser i branschen på ett bättre sätt.

Källa: Kairos Future

6. Strategiska samarbeten och samverkan ökar i betydelse

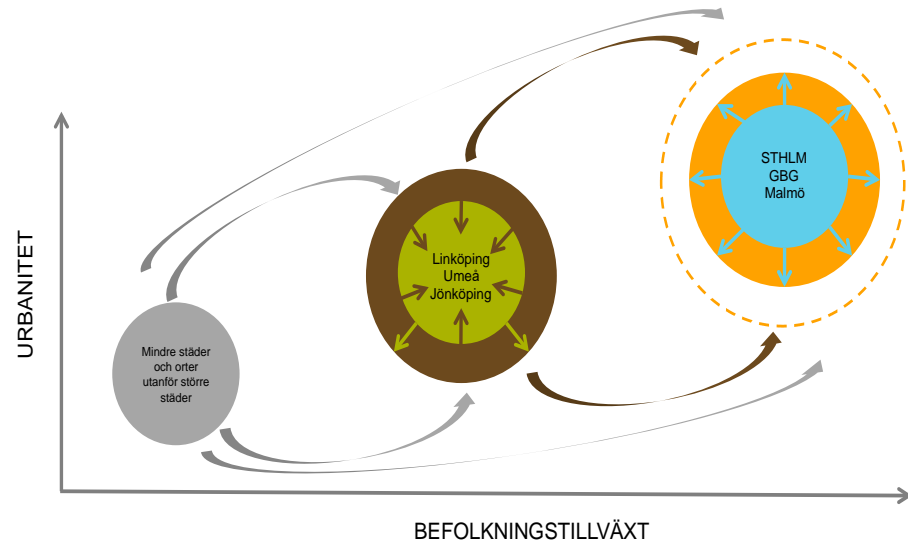
- Betydelsen av att samarbeta och samverka strategiskt med andra aktörer växer. Såväl inom näringslivet som mellan offentliga, privata och ideella aktörer blir detta alltmer avgörande för framgång.
- Inom näringslivet blir det allt viktigare att ha samarbeten med andra företag i den egna värdekedjan, eller aktörer i helt andra branscher.
- Det kan handla om att samordna resurser, dela kompetens eller tillgång till kunskap om marknader och teknikutveckling.
- Trenden påverkar hästnäringen i och med möjligheten att dela och ta del av andras spetskompetens.

Källa: Kairos Future

7. Kransbygden växer

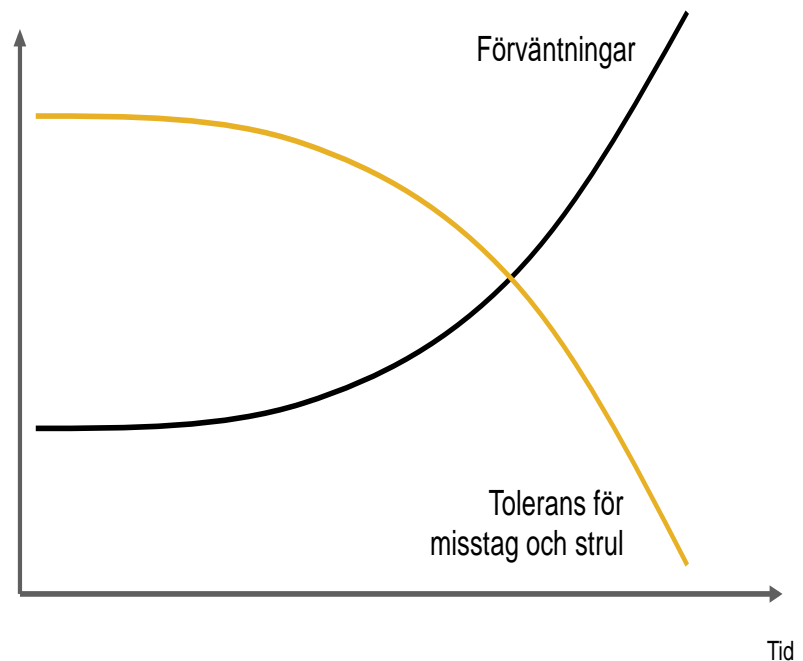
- Sverige urbaniseras, men främst på regional nivå, där storstadsregionerna växer kraftigt.
- Man kan lätt tro att storstadskommunerna Stockholm, Göteborg och Malmö växer på grund av inrikes flyttnetto, men så är inte fallet. Storstäderna har de senaste åren ett negativt inrikes flyttnetto och växer på grund av högt födelsenetto och invandring.
- De kommuner som växer på grund av inrikes flyttnetto är i själva verket i första hand kranskommuner till storstäder.
- Trenden påverkar hästnäringen i och med att kranskommuner till storstäder – dit allt fler kommuner räknas – blir tillväxtzoner.

Analys och bearbetning: Kairos Future
Datakälla: SCB

8. Ökade krav, från konsumenter, medborgare och medarbetare

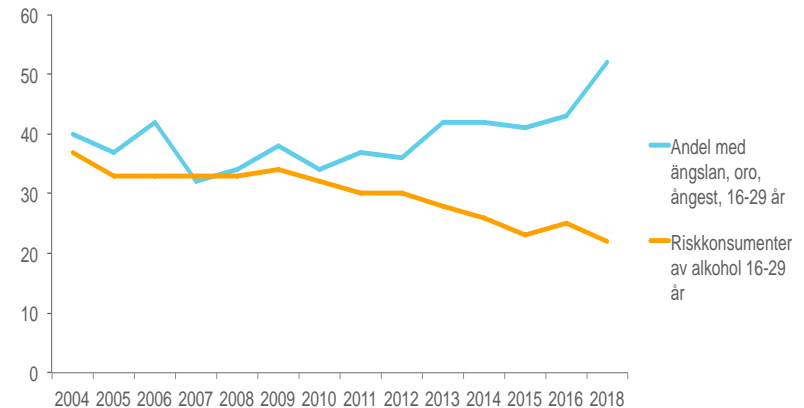
- Redan på 1960-talet identifierade Tage Erlander att människors krav inte minskade i takt med stigande välstånd – utan tvärtom ökade, varför han myntade uttrycket ”de stigande förväntningarnas missnöje”.
- I takt med välståndsutvecklingen och digitaliseringen har människors förväntningar på tjänster och friktionsfrihet ökat, samtidigt som toleransen för misstag och strul minskat.
- Trenden påverkar hästnäringen såväl som alla andra branscher. I de flesta branscher är tiden då chefen och arbetsgivaren var en given auktoritet ett minne blott, istället ställs allt högre krav på gott ledarskap.

Källor: Kairos Future, Nationalencyklopedien

9. Ökad psykisk ohälsa (trots hälsosammare leverne)

- Fler unga än någonsin har problem med ångest och psykisk ohälsa, trots att det råder en hälsotrend med t. ex kraftigt minskad alkoholkonsumtion i samma grupp.
- Kairos Futures mätningar visar att ångesten främst gäller framtiden och stress. Hur man ska klara skolan, få ett bra jobb, vad man överhuvudtaget ska göra i livet och den eviga prestationsångesten nämns som orsaker.
- Trenden påverkar hästnäringen då det finns möjlighet till avkoppling och bortkoppling av orosmoln i att ägna sig åt hästar eller hästrelaterat arbete.

Källor: Kairos Future, Folkhälsoinstitutet

10. Everything as a service

- Många områden håller på att *tjänstefieras*. Exempelvis matkassar av olika slag visar hur en så enkel sak som inköp av mat har blivit ett erbjudande man kan köpa istället för något att göra själv.
- Men tjänstefieringen stannar inte där, att hyra verktyg istället för att äga dem, att köpa förvaring istället för att äga ett förråd är andra exempel på fenomenet (x)aaS – *everything as a service* (där X = godtycklig verksamhet eller värdeskapande process).
- Trenden påverkar hästnäringen då det finns stora möjligheter till affärsutveckling på området.

(X)aaS

(X) = godtycklig verksamhet/värdeskapande process

Källa: Kairos Future

11. Nya former för utbildning

- Ed-tech (utbildningsteknik) är en av världens snabbast växande branscher där digital innovation möter skola och utbildning.
- Miljardbelopp investeras världen över i företag som vill revolutionera utbildningen med lärverktyg och lärplattformar.
- Mobiler, virtual reality, spelifiering, förstklassiga föreläsare på distans är vanliga utgångspunkter.
- Massive open online courses (MOOCs) visar på möjligheten att med teknikens hjälp utbilda många människor med små insatser i termer av resurser.
- Trenden har redan påverkat hästnäringen med flera utbildningsappar som ligger i framkant i utvecklingen (Equilab, Ridesum).

Källa: Kairos Future, Stora Jobbstudien (2017)

Närvärldsutmaningar

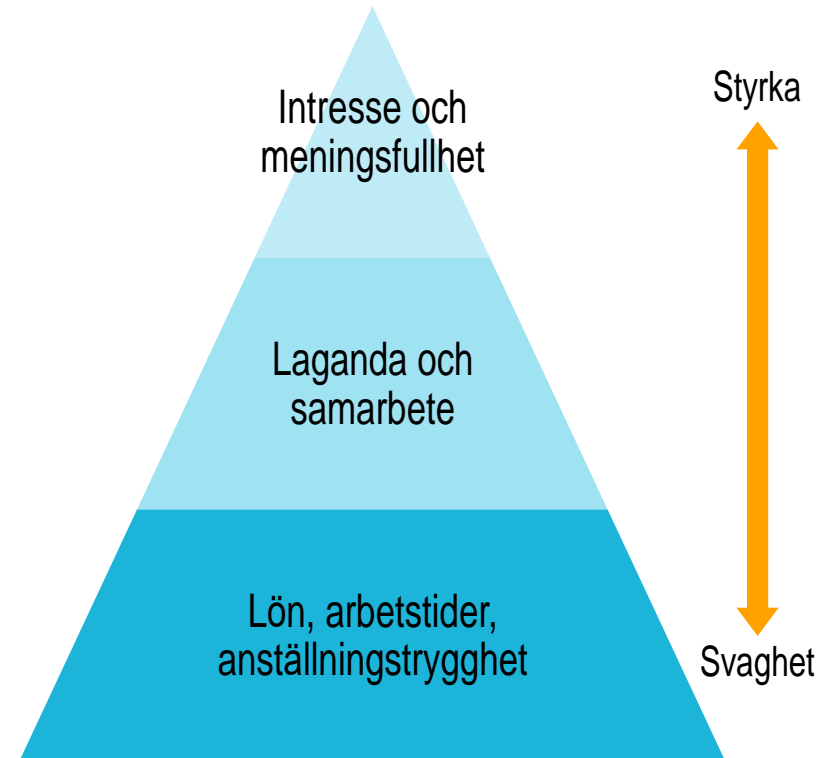
5 avgörande utmaningar för Hästnäringen utifrån Kairos Futures analys och befintligt underlag

Utgångspunkter: attraktionskraft, utbildning, fortbildning, kompetensförsörjning och arbetsmiljö

Utmaning #1: Drömjobbet är också ett hästjobb – yrkets attraktivitet behöver stärkas i grunden

- Arbete inom hästnäringen är tätt förknippat med intresse för hästar och dröm om att få jobba med sitt intresse.
- 1 av 4 inom ridskola/travstall tycker inte sitt nuvarande arbete är attraktivt
- I en Maslow-logik är hästnäringen bra i toppen, men sämre i botten
- Intressant och meningsfullt arbete
- Sämre fundament i form av lön, tider, trygghet

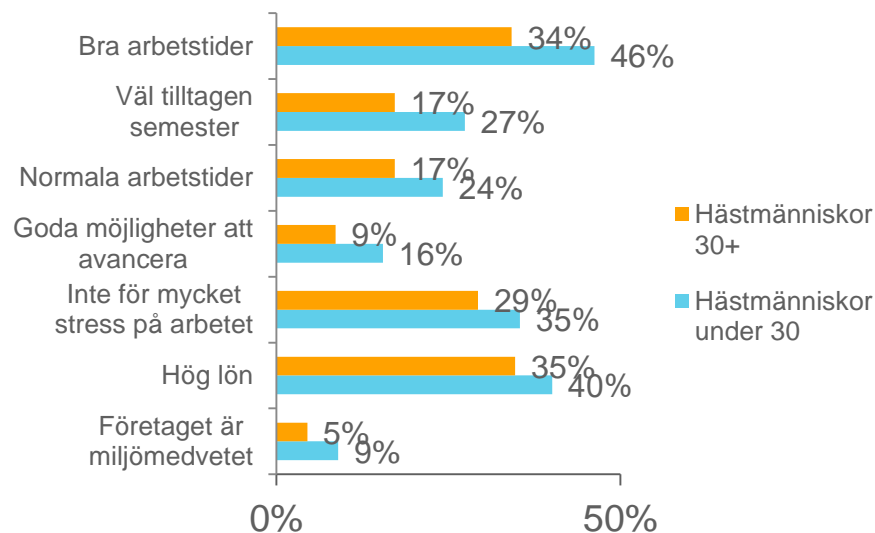

Källor: Förbättrad arbetsmiljö inom hästnäringen genom nya metoder och verktyg (2019), Hästnäringen, arbetsgivarvarumärke – tracking, mätning II, för HNS, april 2018, En kvalitativ målgruppsundersökning, Hästskötare travsport, Mars 2018

Utmaning #2: En ny generation hästmänniskor på väg in

Största skillnader mellan unga och äldre hästmänniskor* (% valt som topp 10)

Viktigast på jobbet enligt unga hästmänniskor* (Topp 10 valda topp 10)

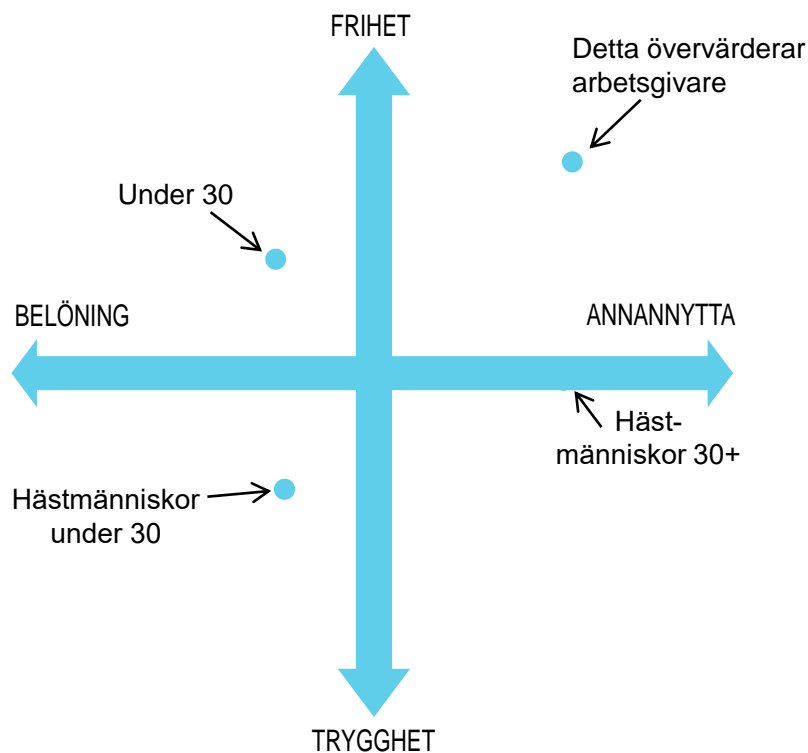
- Trevliga arbetskamrater
- Bra chef
- Balans mellan arbete och fritid
- Fast jobb (tillsvidareanställning)
- Intressanta arbetsuppgifter
- Min kompetens och kapacitet tas tillvara
- Arbete som ger känsla av att uträtta något
- Anställningstrygghet
- Goda möjligheter att utvecklas i arbetet
- Hög lön

*Personer som har hästar som topp 3-intresse.
Källa: Kairos Future, Stora jobbstudien (2017)

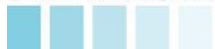
Utmaning #2: En ny generation hästmänniskor på väg in

Position i arbetslivskartan

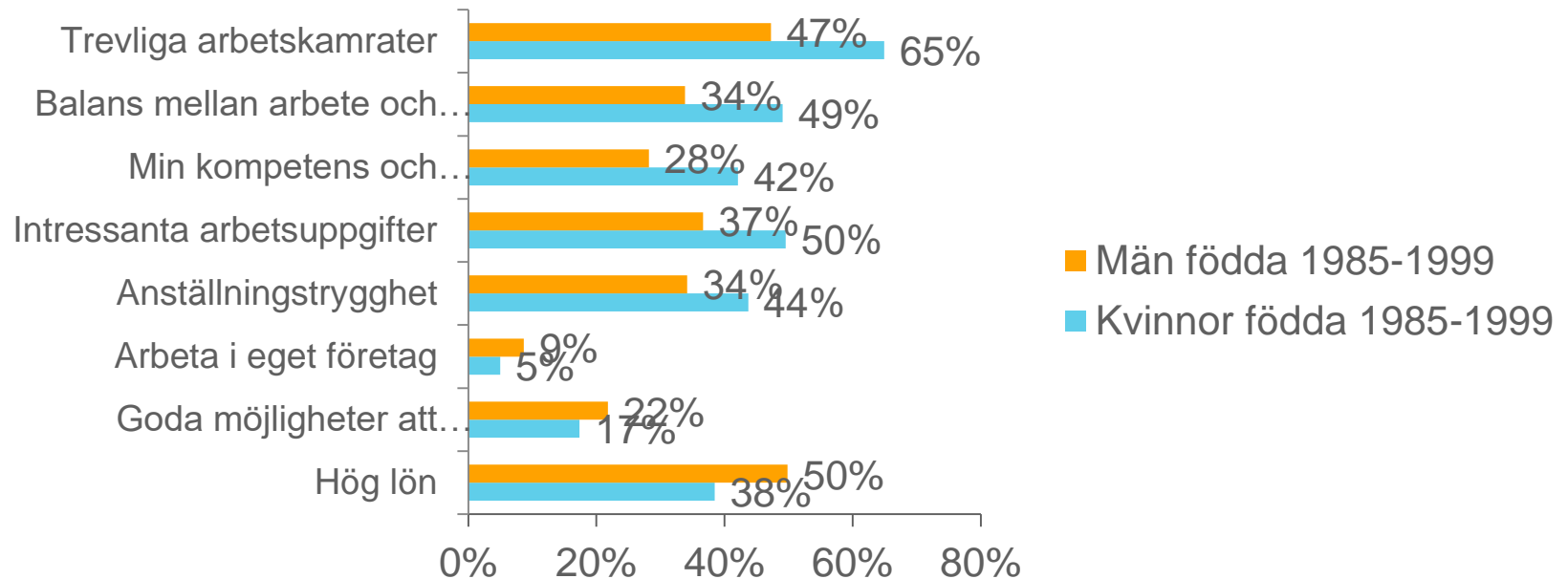
- Arbetsgivare inom hästnäringen anser att dagens unga har andra och högre krav på arbetslivet än vad som gällde förr.
- Arbetstagarna pekar på arbetsförhållanden som inte är optimala.
- De nya hästmänniskorna har fokus på att förbättra grunden i arbetslivet, tider, trygghet, till viss del betalning.
- Över tid visar Kairos, Ungdomsstyrelsens och andra undersökningar att trygghet blir viktigare bland unga, i arbetet och i allmänhet.

Källor: En kvalitativ målgruppsundersökning, Arbetsgivare inom hästnäringen, juni 2018, Kairos Future, Stora jobbstudien (2017) Kairos Future, SveSamFram 1995-2019, Ungdomsstyrelsen, Unga med attityd (2018)

Unga kvinnor värderar balans arbete/fritid och anställningstrygghet högre än unga män

Andel unga som väljer följande som de 10 viktigaste aspekterna i arbetslivet. De största skillnaderna mellan unga kvinnor och unga män (OBS: ej endast hästmänniskor)

Källa: Kairos Future, Stora jobbstudien 2017

Utmaning #3 Behov av utvecklat ledarskap

- Vid sidan av trevliga arbetskamrater är en *bra chef* viktigast i arbetslivet för unga hästmänniskor.
- Det finns ett fortsatt behov av utvecklat ledarskap inom hästnäringen

Källor: Hästnäringen, arbetsgivarvarumärke (2018), Kairos Future, Stora jobbstudien (2017), En kvalitativ målgruppsundersökning, hästskötare trav (2018), En kvalitativ målgruppsundersökning, arbetsgivare inom hästnäringen (2018)

Utmaning #4: ta tillvara möjligheter i nya utbildningsmodeller – på rätt sätt

- Den kommande generationen håller på att ta med sig ett helt nytt lärande, via t. ex tutorials på Youtube, in i utbildningsliv och arbetsliv.
- Det finns stor potential att utnyttja nya utbildningsmodeller, t. ex moocs och tutorials i både utbildningar och inom fortbildning, för personer som behöver utveckla sin kompetens.
- Det finns behov av en eller flera samlande aktörer som kan koordinera utbildningsinsatser med utbildningsbehov.
- Erfarenhet från stora internationella studier på skolområdet visar att teknik och utbildning inte sköter sig självt.
- Lärare måste vara i förarsätet när det gäller implementering av teknik och pedagogik.

There are 500M views of **learning-related content** on YouTube every day.

R I D E S U M

Källa: OECD, Students, Computers and Learning: Making the Connection (2015)

Utmaning #5: ta tillvara möjligheter i nya affärsmodeller

- Möjligheterna för företagande inom hästnäringen har ökat markant i och med ökning av hästar de senaste 40 åren.
- De flesta trender som redovisats i denna sammanställning pekar på fler affärsmöjligheter.
- Det finns en köpstark konsumentmålgrupp i kransbygden som ofta är beredd att betala mer för det den vill ha.
- Nyckeln är att tillämpa logiken kring tjänstefiering, digitala plattformar o.s.v. som bygger på att samla olika aktörer
- En samlande aktör som skapar plattformar underlättar och stödjer utvecklingen

Källa: Morgondagens hästjobb och utbildning (2015)

KONTAKT OCH MER INFORMATION

Sara Westholm

Arbetsmarknadsansvarig Hästnäringens Nationella Stiftelse

Email: sara.westholm@hastnaringen.se

Telefon: 070-527 20 18

